

Council of Europe Treaty Series - No. 210

Euroopan neuvoston yleissopimus
naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan
ehkäisemisestä ja torjumisesta

Istanbul, 11.V.2011

www.coe.int/conventionviolence

The official languages of the Council of Europe are English and French (Article 12 of the Statute of the Council of Europe). Only the treaties published by the Secretary General of the Council of Europe, each in a separate booklet of the "European Treaty Series" (ETS) continued since 2004 by the "Council of Europe Treaty Series" (CETS), are deemed authentic. The translation presented here is for information only.

Johdanto-osa

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ja muut tämän yleissopimuksen allekirjoittajat, jotka

palauttavat mieliin yleissopimuksen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (ETS 5, 1950) ja sen pöytäkirjat, Euroopan sosiaalisen peruskirjan (ETS 35, 1961; tarkistettu vuonna 1996, ETS 163), Euroopan neuvoston yleissopimuksen ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta (ETS 197, 2005) ja Euroopan neuvoston yleissopimuksen lasten suojelemiseksi seksuaaliselta riistolta ja hyväksikäytöltä (ETS 201, 2007);

palauttavat mieliin seuraavat ministerikomitean suositukset Euroopan neuvoston jäsenvaltioille: suositus Rec(2002)5 naisten suojelemiseksi väkivallalta, suositus Rec(2007)17 sukupuolten tasa-arvoa koskevista vaatimuksista ja rakenteista, suositus Rec(2010)10 naisten ja miesten rooleista konfliktien estämisessä ja ratkaisemisessa sekä rauhanrakentamisessa, ja muut asiaan liittyvät suositukset;

ottavat huomioon sen lisääntyvän oikeuskäytännön, jolla Euroopan ihmisoikeustuomioistuin asettaa merkittäviä naisiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyviä vaatimuksia;

ottavat huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (1966), taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (1966), kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (1979) ja sen valinnaisen pöytäkirjan (1999) sekä naisten syrjinnän poistamista käsittelevän komitean yleisluontoisen suosituksen no. 19 naisiin kohdistuvan väkivallan käsittelystä, Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen lapsen oikeuksista (1989) ja sen valinnaiset pöytäkirjat (2000) sekä Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista (2006);

ottavat huomioon Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön (2002);

palauttavat mieliin kansainvälisen humanitaarisen oikeuden perusperiaatteet ja erityisesti IV Geneven yleissopimuksen siviilihenkilöiden suojelemisesta sodan aikana (1949) sekä sen I ja II lisäpöytäkirjan (1977);

tuomitsevat naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikissa muodoissaan;

tiedostavat, että naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteuttaminen sekä oikeudellisesti että tosiasiallisesti on keskeinen osa naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemistä;

tiedostavat, että naisiin kohdistuva väkivalta ilmentää historiallista naisten ja miesten välistä valtasuhteiden epäyhdenvertaisuutta, jonka johdosta miehet ovat hallinneet ja syrjineet naisia ja naisten täysimittainen eteneminen on estynyt;

tiedostavat, että naisiin kohdistuva väkivalta on sukupuoleen perustuvana väkivaltana luonteeltaan rakenteellista ja että se on yksi niistä ratkaisevista yhteiskunnan rakenteista, joilla naiset pakotetaan alistettuun asemaan miehiin nähden;

tiedostavat syvästi huolestuneina, että naiset ja tytöt altistuvat usein vakaville väkivallan muodoille, kuten perheväkivallalle, seksuaaliselle häirinnälle, raiskauksille, pakkoavioliitoille, niin

sanotun "kunnian" nimissä tehtävälle väkivallalle ja sukuelinten silpomiselle, jotka loukkaavat vakavasti naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksia ja estävät olennaisesti naisten ja miesten välisen tasa-arvon saavuttamista;

tiedostavat, että aseellisten konfliktien aikana loukataan jatkuvasti siviiliväestön ihmisoikeuksia erityisesti naisiin kohdistuvalla laajamittaisella tai järjestelmällisellä raiskaamisella ja seksuaalisella väkivallalla ja että sukupuoleen perustuva väkivalta voi lisääntyä sekä konfliktien aikana että niiden jälkeen;

tiedostavat, että naiset ja tytöt ovat alttiimpia sukupuoleen perustuvalla väkivallalla kuin miehet;

tiedostavat, että perheväkivalta kohdistuu suhteellisesti useimmin naisiin ja että myös miehet voivat joutua perheväkivallan uhreiksi;

tiedostavat, että lapsia joutuu perheväkivallan uhreiksi, myös tämän väkivallan todistajina;

pyrkivät luomaan Euroopan, joka on vapaa naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja perheväkivallasta;

ovat sopineet seuraavasta:

I luku – Tavoitteet, määritelmät, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, yleiset velvoitteet

1 artikla - Yleissopimuksen tavoitteet

1. Tämän yleissopimuksen tavoitteina on
 - a. suojella naisia kaikilta väkivallan muodoilta sekä ehkäistä ja poistaa naisiin kohdistuva väkivalta ja perheväkivalta ja saattaa väkivallantekijät syytteeseen;
 - b. edistää kaikkien naisten syrjinnän muotojen poistamista sekä naisten ja miesten välistä tosiasiallista tasa-arvoa, myös voimaannuttamalla naisia;
 - c. luoda laaja-alaiset puitteet, toimintaperiaatteet ja toimet kaikkien naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhrien suojelemiseksi ja auttamiseksi;
 - d. edistää kansainvälistä yhteistyötä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan poistamiseksi;
 - e. tukea järjestöjä ja lainvalvontaviranomaisia sekä auttaa niitä toimimaan tehokkaasti yhteistyössä yhtenäisen lähestymistavan omaksumiseksi pyrittäessä poistamaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa.
2. Jotta yleissopimuksen osapuolet panisivat sen määräykset tehokkaasti täytäntöön, yleissopimuksella luodaan erityinen seurantajärjestelmä.

2 artikla - Yleissopimuksen soveltamisala

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan kaikkiin naisiin kohdistuvan väkivallan muotoihin, mukaan lukien perheväkivalta, joka kohdistuu suhteellisesti useimmin naisiin.

2. Osapuolia kehoitetaan soveltamaan tätä yleissopimusta kaikkiin perheväkivallan uhreihin. Pannessaan täytäntöön tämän yleissopimuksen määräyksiä osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota naisiin sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreina.
3. Tätä yleissopimusta sovelletaan sekä rauhan aikana että aseellisten konfliktien yhteydessä.

3 artikla - Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa

- a. "naisiin kohdistuva väkivalta" tarkoittaa naisiin kohdistuvaa ihmisoikeusloukkausta ja yhtä syrjinnän muotoa, ja se käsittää kaikki sellaiset sukupuoleen perustuvat väkivallanteot, jotka aiheuttavat tai voivat aiheuttaa naisille ruumiillista, seksuaalista, henkistä tai taloudellista haittaa tai kärsimystä, mukaan lukien tällaisilla teoilla uhkaaminen, pakottaminen tai mielivaltainen vapaudenriisto joko julkisessa tai yksityiselämässä;
- b. "perheväkivalta" tarkoittaa kaikkia perheen tai kodin sisäisiä tai toistensa entisten tai nykyisten puolisoitten tai kumppanien välisiä ruumiillisen, seksuaalisen, henkisen tai taloudellisen väkivallan tekoja riippumatta siitä, asuuko väkivallantekijä tai onko hän asunut samassa asunnossa uhrin kanssa;
- c. "sukupuoli" tarkoittaa yhteiskunnallisesti rakentuneita rooleja, käyttäytymismuotoja, toimintoja ja ominaisuuksia, joita tietty yhteiskunta pitää sopivina naisille ja vastaavasti miehille;
- d. "sukupuoleen perustuva naisiin kohdistuva väkivalta" tarkoittaa väkivaltaa, joka kohdistetaan naiseen hänen naiseutensa vuoksi tai joka kohdistuu suhteellisesti useimmin naisiin;
- e. "uhri" tarkoittaa a ja b alakohdassa tarkoitetun menettelyn kohteeksi joutuvaa luonnollista henkilöä;
- f. "naiset" tarkoittaa myös alle 18-vuotiaita tyttöjä.

4 artikla - Perusoikeudet, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet edistääkseen ja suojellakseen jokaisen, erityisesti naisten, oikeutta elää vapaana väkivallasta sekä julkisessa että yksityiselämässä.
2. Osapuolet tuomitsevat kaikki naisten syrjinnän muodot ja toteuttavat viipymättä tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet ehkäistäkseen syrjintää, erityisesti
 - sisällyttämällä kansalliseen perustuslakiinsa ja muuhun asianomaiseen lainsäädäntöönsä naisten ja miesten välisen tasa-arvon periaatteen ja varmistamalla tämän periaatteen toteutumisen käytännössä;
 - kieltämällä naisten syrjinnän, tarvittaessa myös seuraamusten avulla;
 - kumoamalla naisia syrjivät säädökset ja käytännöt.
3. Osapuolet varmistavat tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanon, erityisesti toimet uhrien oikeuksien suojelemiseksi, syrjimättä ketään esimerkiksi biologisen tai sosiaalisen

sukupuolen, rodun, ihonvärin, kielen, uskonnon, poliittisen tai muun mielipiteen, kansallisen tai yhteiskunnallisen alkuperän, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, varallisuuden, syntyperän, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin, iän, terveydentilan, vamman, siviilisäädyn, maahanmuuttajataustan, pakolaisaseman tai muun aseman perusteella.

4. Erityistoimia, jotka ovat tarpeen sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja naisten suojelemiseksi siltä, ei katsota tässä yleissopimuksessa tarkoitetuksi syrjinnäksi.

5 artikla - Valtion velvoitteet ja huolellisuusvelvoite

1. Osapuolet pidättyvät osallistumasta naisiin kohdistuviin väkivallantekoihin ja varmistavat, että valtion viranomaiset, viranhaltijat, edustajat, laitokset ja muut valtion puolesta toimivat toimijat noudattavat tätä velvoitetta.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla varmistetaan huolellisuusvelvoitteen noudattaminen tarkoituksena ehkäistä, tutkia, rangaista ja hyvittää tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat valtiosta riippumattomien toimijoiden väkivallanteot.

6 artikla - Sukupuolen huomioon ottavat toimintaperiaatteet

Osapuolet sitoutuvat sisällyttämään sukupuolinäkökulman tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanoon ja niiden vaikutusten arviointiin sekä edistämään ja panemaan tehokkaasti täytäntöön naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä naisten vaikutusvallan vahvistamista edistäviä toimintaperiaatteita.

II luku – Yhtenäiset toimintaperiaatteet ja tietojen kokoaminen

7 artikla - Laaja-alaiset ja yhteensovitetut toimintaperiaatteet

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet ottaakseen käyttöön ja pannaan täytäntöön tehokkaita, laaja-alaisia ja yhteensovitetuja kansallisia toimintaperiaatteita, jotka käsittävät kaikki asianmukaiset toimet kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä naisiin kohdistuvan väkivallan käsittelemiseksi kokonaisvaltaisesti.
2. Osapuolet varmistavat, että 1 kohdassa tarkoitetuissa toimintaperiaatteissa asetetaan uhrin oikeudet etusijalle kaikissa toimissa ja että nämä periaatteet pannaan täytäntöön tehokkaalla yhteistyöllä kaikkien asianomaisten viranomaisten, laitosten ja järjestöjen kesken.
3. Tämän artiklan mukaisesti toteutettaviin toimiin sisällytetään tarvittaessa kaikki asianomaiset toimijat, kuten valtion virastot, kansalliset, alueelliset ja paikalliset edustuselimet ja viranomaiset, kansalliset ihmisoikeusinstituutiot ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt.

8 artikla - Rahoitusvoimavarat

Osapuolet antavat käyttöön riittävät rahoitus- ja henkilövoimavarat, jotta yhtenäiset toimintaperiaatteet, toimet ja ohjelmat kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, mukaan lukien kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan toimintaperiaatteet, toimet ja ohjelmat, voidaan toteuttaa asianmukaisesti.

9 artikla - Kansalaisjärjestöt ja kansalaisyhteiskunta

Osapuolet tunnustavat kaikilla tasoilla naisiin kohdistuvaa väkivaltaa torjuvien asianomaisten kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden työn, kannustavat ja tukevat tätä työtä sekä vakiinnuttavat tehokkaan yhteistyön näiden järjestöjen kanssa.

10 artikla - Yhteensovittamiselin

1. Osapuolet nimeävät tai asettavat yhden tai useamman virallisen elimen vastaamaan sellaisten toimintaperiaatteiden ja toimien yhteensovittamisesta, täytäntöönpanosta, seurannasta ja arvioinnista, jotka on tarkoitettu kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Nämä elimet sovittavat yhteen 11 artiklassa tarkoitettua tietojen kokoamista, tarkastelevat sen tuloksia ja tiedottavat niistä.
2. Osapuolet varmistavat, että tämän artiklan mukaisesti nimetyt tai asetetut elimet saavat yleisluonteista tietoa VIII luvun mukaisesti toteutetuista toimista.
3. Osapuolet varmistavat, että tämän artiklan mukaisesti nimetyt tai asetetut elimet pystyvät viestimään suoraan muissa osapuolissa toimivien vastaavien elinten kanssa ja edistämään suhteita niihin.

11 artikla - Tietojen kokoaminen ja tutkimus

1. Tämän yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi osapuolet sitoutuvat
 - a. kokoamaan säännöllisin väliajoin asiaankuuluvia eriteltyjä tilastotietoja kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen esiintymisestä;
 - b. tukemaan kaikkia tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia väkivallan muotoja koskevaa tutkimusta, jotta saadaan tutkituksi tämän väkivallan perussyitä ja seurauksia, esiintyvyyttä ja tapausten tuomitsemisprosentteja sekä tämän yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi toteutettujen toimien tehokkuutta.
2. Osapuolet pyrkivät tekemään säännöllisin väliajoin väestöpohjaisia tutkimuksia arvioidakseen kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen laajuutta ja kehityssuuntia.
3. Osapuolet antavat tämän artiklan mukaisesti kootut tiedot tämän yleissopimuksen 66 artiklassa tarkoitettulle asiantuntijaryhmälle edistääkseen kansainvälistä yhteistyötä ja mahdollistaakseen kansainvälisen vertailevan arvioinnin.
4. Osapuolet varmistavat, että tämän artiklan mukaisesti kootut tiedot ovat yleisön saatavilla.

III luku – Ehkäiseminen

12 artikla - Yleiset velvoitteet

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet edistääkseen naisten ja miesten sosiaalisten ja kulttuuristen käyttäytymismallien muuttamista tarkoituksena poistaa ennakkoluuloja, tapoja, perinteitä ja kaikkia muita käytäntöjä, jotka perustuvat ajatukseen naisten alhaisemmasta asemasta tai kaavamaisiin käsityksiin naisten ja miesten rooleista.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet estääkseen luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä harjoittamasta mitään tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa väkivallan muotoa.
3. Tämän luvun mukaisesti toteutettavissa toimissa otetaan huomioon ja käsitellään sellaisten henkilöiden erityistarpeet, jotka ovat erityisten seikkojen vuoksi haavoittuvia, ja näissä toimissa asetetaan etusijalle kaikkien uhrien ihmisoikeudet.
4. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet kannustaakseen kaikkia yhteiskunnan jäseniä, erityisesti miehiä ja poikia, osallistumaan aktiivisesti kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen ehkäisemiseen.
5. Osapuolet varmistavat, ettei kulttuurin, tavan, uskonnon, perinteen eikä niin sanotun "kunnian" katsota oikeuttavan mitään tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia väkivallantekoja.
6. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet edistääkseen ohjelmia ja toimintoja, joilla vahvistetaan naisten vaikutusvaltaa.

13 artikla - Valistus

1. Osapuolet edistävät tai toteuttavat säännöllisesti ja kaikilla tasoilla valistuskampanjoita tai - ohjelmia, myös yhteistyössä kansallisten ihmisoikeusinstituutioiden ja tasa-arvoelinten, kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisjärjestöjen kanssa sekä tapauksen mukaan erityisesti naisjärjestöjen kanssa, lisätäkseen yleistä tietoisuutta kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen eri ilmentymistä, niiden vaikutuksista lapsiin ja tarpeesta ehkäistä tällaista väkivaltaa sekä lisätäkseen näiden asioiden ymmärtämistä.
2. Osapuolet varmistavat, että yleisölle tiedotetaan laajalti toimista, joita on käytettävissä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallantekojen ehkäisemiseksi.

14 artikla - Koulutus

1. Osapuolet toteuttavat tarvittaessa asianmukaiset toimet, joilla virallisiin opetussuunnitelmiin kaikilla koulutustasoilla sisällytetään oppilaiden kehitystasoon sovitettua opetusmateriaalia, joka käsittelee esimerkiksi naisten ja miesten välistä tasa-arvoa, kaavamaisista käsityksistä vapaita sukupuolirooleja, keskinäistä kunnioitusta, väkivallatonta ristiriitojen ratkaisemista henkilösuhteissa, sukupuoleen perustuvaa naiseen kohdistuvaa väkivaltaa ja oikeutta henkilökohtaiseen koskemattomuuteen.

2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet edistääkseen 1 kohdassa tarkoitettuja periaatteita epävirallisissa koulutusjärjestelmissä sekä urheilu-, kulttuuri- ja harrastustoiminnassa ja joukkoviestimissä.

15 artikla - Ammattihenkilöstön koulutus

1. Osapuolet järjestävät tai tehostavat asianmukaista koulutusta, jota annetaan kaikenlaisten tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallantekojen uhrien tai tekijöiden parissa toimiville asianomaisille ammattihenkilöille ja joka liittyy tällaisen väkivallan ehkäisemiseen ja tunnistamiseen, naisten ja miesten väliseen tasa-arvoon, uhrien tarpeisiin ja oikeuksiin sekä uudelleenuhriutumisen ehkäisemiseen.
2. Osapuolet kannustavat sisällyttämään 1 kohdassa tarkoitettuun koulutukseen eri toimijoiden yhteensovitettua yhteistyötä käsittelevää koulutusta, jotta näiden toimijoiden käsiteltäväksi saadetut tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat väkivaltatapaukset voidaan käsitellä kokonaisvaltaisesti ja asianmukaisesti.

16 artikla - Ennalta ehkäisevät puuttumis- ja hoito-ohjelmat

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ottaakseen käyttöön tai tukeakseen ohjelmia, joiden tarkoituksena on opettaa perheväkivallan tekijöille väkivallatonta käyttäytymistä henkilösuhteissa, jotta väkivallan uusiutuminen saataisiin estetyksi ja väkivaltaisia käyttäytymismalleja muutetuksi.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ottaakseen käyttöön tai tukeakseen hoito-ohjelmia, joiden tarkoituksena on estää väkivallantekijöitä, erityisesti seksuaalirikollisia, uusimasta rikoksiaan.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimia toteuttaessaan osapuolet varmistavat, että uhrien turvallisuus, tukeminen ja ihmisoikeudet asetetaan etusijalle ja että nämä ohjelmat tarvittaessa otetaan käyttöön ja pannaan täytäntöön sovittaen ne tiiviisti yhteen uhreille tarjottavien erityistukipalvelujen kanssa.

17 artikla - Yksityisen sektorin ja joukkoviestintien osallistuminen

1. Ottaen asianmukaisesti huomioon sananvapauden sekä yksityisen sektorin, tieto- ja viestintätekniikan alan ja joukkoviestintien riippumattomuuden osapuolet kannustavat yksityistä sektoria, tieto- ja viestintätekniikan alaa ja joukkoviestimiä osallistumaan toimintaperiaatteiden kehittämiseen ja täytäntöönpanoon sekä asettamaan suuntaviivoja ja itsesääntelyvaatimuksia, joilla ehkäistään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lisätään kunnioitusta heidän arvoaan kohtaan.
2. Osapuolet kehittävät ja edistävät yhteistyössä yksityisen sektorin toimijoiden kanssa lasten, vanhempien ja opettajien valmiuksia käsitellä sellaista tieto- ja viestintäympäristöä, joka tarjoaa halventavaa seksuaalista tai väkivaltaista sisältöä, joka voi olla haitallista.

IV luku – Suojelu ja tuki

18 artikla - Yleiset velvoitteet

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet suojellakseen kaikkia väkivallan uhreja uusilta väkivallanteoilta.
2. Osapuolet toteuttavat kansallisen lakinsa mukaisesti tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että käytettävissä on asianmukaiset järjestelmät, joilla mahdollistetaan tehokas yhteistyö kaikkien asianomaisten valtion viranomaisten kesken, mukaan lukien oikeuslaitos, syyttäjälaitos, lainvalvontaviranomaiset, paikalliset ja alueelliset viranomaiset sekä kansalaisjärjestöt ja muut asianomaiset järjestöt ja yhteisöt, kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen uhrien ja todistajien suojelemiseksi ja tukemiseksi, myös ohjaamalla heidät tämän yleissopimuksen 20 ja 22 artiklassa tarkoitettuihin yleisiin ja erityisiin tukipalveluihin.
3. Osapuolet varmistavat, että tämän luvun mukaisesti toteutettavat toimet
 - perustuvat näkemykseen, jonka mukaan naiseen kohdistuva väkivalta ja perheväkivalta ovat sukupuolittunutta väkivaltaa, sekä keskittyvät uhrin ihmisoikeuksiin ja turvallisuuteen;
 - perustuvat yhtenäiseen lähestymistapaan, jossa otetaan huomioon väkivallantekijöiden, uhrien ja lasten sekä heidän laajemman sosiaalisen ympäristönsä välinen suhde;
 - ovat tarkoitettuja estämään uudelleenuhriutumista;
 - ovat tarkoitettuja lisäämään väkivallan naisuhrien vaikutusvaltaa ja tekemään heistä taloudellisesti riippumattomia;
 - mahdollistavat tarvittaessa useiden erilaisten suojelu- ja tukipalvelujen tarjoamisen samoissa tiloissa;
 - palvelevat haavoittuvien henkilöiden, myös lapsiuhrien, erityistarpeita ja ovat heidän käytettävissään.
4. Palvelujen tarjoaminen ei saa riippua uhrin halukkuudesta saattaa väkivallantekijä syytteeseen tai todistaa häntä vastaan.
5. Osapuolet toteuttavat kansainvälisestä oikeudesta johtuvien velvoitteidensa mukaisesti tarvittavat toimet tarjotakseen konsulisuojelua ja muuta suojelua sekä tukea kansalaisilleen ja muille uhreille, joilla on oikeus tällaiseen suojeluun.

19 artikla - Tiedottaminen

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että uhrin saavat asianmukaista ja oikea-aikaista tietoa saatavilla olevista tukipalveluista ja oikeudellisista toimista ymmärtämällä kielellä.

20 artikla - Yleiset tukipalvelut

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että uhrien saatavilla on palveluja, jotka helpottavat heidän toipumistaan väkivallasta. Näihin toimiin olisi sisällyttävä tarvittaessa sellaisia palveluja kuin oikeudellinen ja psykologinen neuvonta, taloudellinen apu, asumisjärjestelyt, koulutus ja avustaminen työnsaannissa.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että uhrien saatavilla on terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluja, että näitä palveluja varten on olemassa riittävät voimavarat ja että ammattihenkilöstöä koulutetaan auttamaan uhreja ja ohjaamaan heitä asianmukaisiin palveluihin.

21 artikla - Avustaminen yksilövalituksissa tai ryhmävalituksissa

Osapuolet varmistavat, että uhrit saavat tietoa sovellettavista alueellisista ja kansainvälisistä yksilövalitus- ja ryhmävalitusjärjestelmistä ja että nämä ovat uhrien käytettävissä. Osapuolet edistävät huomaavaisen ja asiantuntevan avun antamista uhreille näiden tehdessä tällaisia valituksia.

22 artikla - Erityistukipalvelut

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet tarjotakseen tai järjestääkseen kaikenlaisten tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallantekojen uhreille välittömiä lyhyt- ja pitkäaikaisia erityistukipalveluja, jotka jakaantuvat alueelliselta kannalta asianmukaisesti.
2. Osapuolet tarjoavat tai järjestävät kaikille väkivallan naisuhreille ja heidän lapsilleen naisille tarkoitettuja erityistukipalveluja.

23 artikla - Turvakodit

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet säätääkseen asianmukaisten, helposti saavutettavien turvakotien perustamisesta riittävässä määrin, jotta uhreille, erityisesti naisille ja heidän lapsilleen, voidaan tarjota turvallinen majoitus ja heitä voidaan auttaa ennakoivasti.

24 artikla - Auttavat puhelimet

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ottaakseen valtakunnallisesti käyttöön maksuttomia ympärivuorokautisesti (24/7) auttavia puhelimia, joissa neuvotaan soittajia kaikkiin tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin väkivallan muotoihin liittyvissä asioissa luottamuksellisesti tai sallien heidän esiintymisensä nimettöminä.

25 artikla - Seksuaalisen väkivallan uhrien tukeminen

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet säätääkseen, että raiskauksen tai muun seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustetaan riittävästi asianmukaisia, helposti saavutettavia tukikeskuksia, jotka voivat tarjota uhreille lääketieteellistä ja oikeuslääketieteellistä tutkimusta, traumatukea ja neuvontaa.

26 artikla - Lapsitodistajien suojelu ja tuki

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että tarjottaessa uhreille suojelu- ja tukipalveluja otetaan asianmukaisesti huomioon kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen lapsitodistajien oikeudet ja tarpeet.
2. Tämän artiklan mukaisesti toteutettaviin toimiin sisällytetään psykososiaalinen neuvonta, jota annetaan kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen lapsitodistajille heidän ikänsä mukaisesti sovitettuna, ja näissä toimissa otetaan asianmukaisesti huomioon lapsen etu.

27 artikla - Ilmoitukset

Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet kannustaakseen tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallantekojen todistajia tai henkilöitä, joilla on perusteltua syytä epäillä, että tällainen teko on saatettu suorittaa tai että uusia väkivallantekoja on odotettavissa, ilmoittamaan asiasta toimivaltaisille järjestöille tai viranomaisille.

28 artikla - Ammattihenkilöstön ilmoitukset

Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet varmistaakseen, etteivät niiden kansallisella lailla säädetyt tiettyjä ammattihenkilöitä koskevat salassapitosäännökset estä näiden henkilöiden mahdollisuutta tehdä tarvittaessa ilmoitus toimivaltaisille järjestöille tai viranomaisille, jos heillä on perusteltua syytä epäillä, että tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluva vakava väkivallanteko on tehty ja uusia vakavia väkivallantekoja on odotettavissa.

V luku – Aineellinen oikeus

29 artikla - Siviilioikeudenkäynnit ja oikeussuojakeinot

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet tarjotakseen uhreille asianmukaiset siviilioikeudelliset oikeussuojakeinot väkivallantekijöitä vastaan.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet tarjotakseen uhreille kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti asianmukaiset siviilioikeudelliset oikeussuojakeinot sellaisia valtion viranomaisia vastaan, jotka ovat laiminlyöneet velvollisuutensa toteuttaa toimivaltaansa kuuluvat tarvittavat ennalta ehkäisevät toimet tai suojelutoimet.

30 artikla - Korvaukset

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että uhreilla on oikeus vaatia väkivallantekijöiltä korvausta kaikista tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädetyistä teoista.
2. Valtion varoista maksetaan asianmukainen korvaus niille, joille on aiheutettu vakavia ruumiinvammoja tai terveydellistä haittaa, siltä osin kuin vahingosta ei saada korvausta muualta, kuten väkivallantekijältä, vakuutuksesta tai valtion rahoittamista terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmistä. Tämä ei estä osapuolia vaatimasta maksettua korvausta takautuvasti

takaisin väkivallantekijältä, edellyttäen, että uhrin turvallisuuteen kiinnitetään asianmukaista huomiota.

3. Edellä 2 kohdan mukaisesti toteutettavissa toimissa on varmistettava korvauksen myöntäminen kohtuullisessa ajassa.

31 artikla - Huoltajuus, tapaamisoikeudet ja turvallisuus

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että määrätessä lasten huoltajuudesta ja tapaamisoikeuksista otetaan huomioon tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat väkivaltatapaukset.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, ettei tapaamis- tai huoltajuusoikeuksien käyttäminen vaaranna uhrin tai lasten oikeuksia ja turvallisuutta.

32 artikla - Pakkoavioliittojen siivilioikeudelliset seuraukset

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että pakottamalla solmitut avioliitot voidaan mitätöidä, kumota tai purkaa aiheuttamatta uhreille kohtuutonta taloudellista tai hallinnollista taakkaa.

33 artikla - Henkinen väkivalta

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että henkilön henkisen integriteetin tahallinen vakava vahingoittaminen pakottamalla tai uhkaamalla säädetään rangaistavaksi.

34 artikla - Vainoaminen

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että toiseen henkilöön kohdistuva tahallinen ja toistuva uhkaava käyttäytyminen, joka saa tämän henkilön pelkäämään turvallisuutensa vaarantumista, säädetään rangaistavaksi.

35 artikla - Ruumiillinen väkivalta

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että toiseen henkilöön kohdistuvat tahalliset ruumiilliset väkivallanteot säädetään rangaistaviksi.

36 artikla - Seksuaalinen väkivalta, mukaan lukien raiskaus

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että seuraavat tahalliset menettelyt säädetään rangaistaviksi:
 - a. seksuaalinen tunkeutuminen toisen henkilön emättimeen, peräsuoleen tai suuhun jonkin ruumiinosan tai esineen avulla ilman tämän henkilön suostumusta;
 - b. muu toiseen henkilöön ilman tämän suostumusta kohdistuva seksuaalinen teko;
 - c. toisen henkilön saattaminen ilman hänen suostumustaan seksuaalisiin tekoihin kolmannen henkilön kanssa.

2. Henkilön on annettava suostumus vapaaehtoisesti vapaasta tahdostaan, joka arvioidaan kulloistenkin olosuhteiden mukaan.
3. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että 1 kohdan määräyksiä sovelletaan myös tekoihin, jotka kohdistetaan entisiin tai nykyisiin kansallisessa laissa tunnustettuihin puolisoihin tai kumppaneihin.

37 artikla - Pakkoavioliitto

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että aikuisen tai lapsen tahallinen pakottaminen avioliittoon säädetään rangaistavaksi.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että aikuisen tai lapsen tahallinen houkutteleva muun kuin sen osapuolen tai valtion alueelle, jossa hän asuu, tarkoituksena pakottaa hänet avioliittoon säädetään rangaistavaksi.

38 artikla - Naisen sukuelinten silpominen

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että seuraavat tahalliset menettelyt säädetään rangaistaviksi:

- a. naisen isojen häpyhuulten, pienten häpyhuulten tai häpykielen täydellinen tai osittainen poistaminen leikkaamalla, faraoninen ympärileikkaus tai muu silpominen;
- b. naisen pakottaminen tai järjestäminen alistumaan johonkin a alakohdassa mainittuun tekoon;
- c. tytön kehottaminen, pakottaminen tai järjestäminen alistumaan johonkin a alakohdassa mainittuun tekoon.

39 artikla - Pakotettu raskauden keskeyttäminen ja pakkosterilointi

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että seuraavat tahalliset menettelyt säädetään rangaistaviksi:

- a. naisen raskauden keskeyttäminen ilman hänen ennakolta annettua ja tietoon perustuvaa suostumustaan;
- b. sellaisen leikkauksen suorittaminen, jonka tarkoituksena tai vaikutuksena on naisen luontaisen lisääntymiskyvyn poistaminen, ilman hänen ennakolta annettua ja tietoon perustuvaa suostumustaan tai hänen ymmärtämättä kyseistä menettelyä.

40 artikla - Seksuaalinen häirintä

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että kaikista sellaisen ei-toivotun sanallisen, sanattoman tai ruumiillisen seksuaalisen käyttäytymisen muodoista, jonka tarkoituksena tai vaikutuksena on henkilön ihmisarvon loukkaaminen, voidaan määrätä rikosoikeudellinen tai muu oikeudellinen seuraamus, erityisesti, jos tämä käyttäytyminen luo uhkaavan, vihamielisen, halventavan, nöyryyttävän tai loukkaavan ilmapiirin.

41 artikla - Avunanto, osallisuus ja yritys

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet säätääkseen rangaistavaksi tahallisen avunannon tämän yleissopimuksen 33, 34, 35, 36 ja 37 artiklan sekä 38 artiklan a kohdan ja 39 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettävissä teoissa.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet säätääkseen rangaistaviksi tahalliset yritykset tehdä tämän yleissopimuksen 35, 36 ja 37 artiklan sekä 38 artiklan a kohdan ja 39 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettävä teko.

42 artikla - Tuomittavat tekojen perusteet, mukaan lukien niin sanotun "kunnian" nimissä tehdyt rikokset

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että rikosoikeudenkäynneissä, jotka on pantu vireille jonkin tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan väkivallanteon johdosta, ei katsota kulttuurin, tavan, uskonnon, perinteen tai niin sanotun "kunnian" oikeuttavan tällaista tekoa. Tähän sisältyvät erityisesti väitteet, joiden mukaan uhri on rikkonut kulttuurisia, uskonnollisia, yhteiskunnallisia tai perinteisiä vaatimuksia tai tapoja tai asianmukaisia käyttäytymistapoja.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että jos joku yllyttää lasta 1 kohdassa tarkoitettuun tekoon, yllytys ei vähennä kyseisen henkilön rikosoikeudellista vastuuta tästä teosta.

43 artikla - Rikossäännösten soveltaminen

Tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettävien tekojen käsitteitä sovelletaan uhrin ja väkivallantekijän välisen suhteen luonteesta riippumatta.

44 artikla - Lainkäyttövalta

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ulottaakseen lainkäyttövaltansa tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettäviin tekoihin, jotka
 - a. tehdään osapuolen alueella;
 - b. tehdään osapuolen lipun alla kulkevalla aluksella;
 - c. tehdään osapuolen lainsäädännön mukaisesti rekisteröidyssä ilma-aluksessa;
 - d. tekee osapuolen kansalainen; tai
 - e. tekee henkilö, jonka vakituinen asuinpaikka on osapuolen alueella.
2. Kukin osapuoli pyrkii toteuttamaan tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ulottaakseen lainkäyttövaltansa tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistavaksi säädettävään tekoon, joka kohdistetaan kyseisen osapuolen kansalaiseen tai henkilöön, jonka vakituinen asuinpaikka on tämän osapuolen alueella.
3. Mahdollistaakseen tämän yleissopimuksen 36, 37, 38 ja 39 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettävien tekojen syytteenpanon osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, ettei niiden lainkäyttövalta edellytä, että teot on säädetty rangaistaviksi sillä alueella, jolla ne tehdään.

4. Mahdollistaakseen tämän yleissopimuksen 36, 37, 38 ja 39 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen tekojen syytteenpanon osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, ettei niiden lainkäyttövalta 1 kohdan d ja e alakohdan osalta edellytä, että syytteen saa nostaa ainoastaan rikoksen uhrin ilmoituksen perusteella tai sen valtion syyttämispyyntöön perusteella, jonka alueella rikos on tehty.
5. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ulottaakseen lainkäyttövaltansa tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyihin tekoihin, jos väitetty väkivallantekijä on kyseisen osapuolen alueella eikä tämä osapuoli pelkää väkivallantekijän kansalaisuuden vuoksi luovuta häntä toiselle osapuolelle.
6. Jos useampi kuin yksi osapuoli katsoo, että väitetty tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistavaksi säädetty teko kuuluu sen lainkäyttövaltansa, kyseiset osapuolet neuvottelevat tarvittaessa keskenään määrittääkseen, minkä osapuolen lainkäyttövalta on syytetoimien kannalta tarkoituksenmukaisin.
7. Tämä yleissopimus ei sulje pois sellaista rikosoikeudellista lainkäyttövaltaa, jota osapuoli käyttää kansallisen lakinsa mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansainvälisen oikeuden yleisiä sääntöjä.

45 artikla - Seuraamukset ja toimet

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyistä teoista voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset niiden vakavuuden mukaan. Näihin seuraamuksiin sisältyvät tarvittaessa vankeusrangaistukset, joiden perusteella henkilö voidaan luovuttaa rikoksen johdosta.
2. Osapuolet voivat toteuttaa muita väkivallantekijöihin liittyviä toimia, kuten
 - tuomittujen seuranta tai valvonta;
 - vanhempainoikeuksien poistaminen, jos lapsen etua, johon voi sisältyä uhrin turvallisuus, ei voida taata muulla tavoin.

46 artikla - Raskauttavat seikat

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että seuraavat seikat voidaan kansallisen lain asianomaisten säännösten mukaisesti ottaa huomioon raskauttavina seikkoina määrättäessä rangaistusta tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyistä teoista, jolleivät nämä seikat jo kuulu kyseisen rikoksen tunnusmerkistöön:

- a. rikoksen on kohdistanut entiseen tai nykyiseen kansallisessa laissa tunnustettuun puolisoon tai kumppaniin perheen jäsen, uhrin kanssa yhdessä asuva henkilö tai valta-asemaansa väärin käyttänyt henkilö;
- b. rikos tai toisiinsa liittyvät rikokset on tehty toistuvasti;
- c. rikos on kohdistettu henkilöön, jonka erityiset seikat ovat tehneet haavoittuvaksi;

- d. rikos on kohdistettu lapseen tai tehty lapsen läsnä ollessa;
- e. rikoksen on tehnyt kaksi tai useampia henkilöitä yhdessä;
- f. ennen rikosta tai sen yhteydessä on käytetty erityisen raakaa väkivaltaa;
- g. rikos on tehty käyttämällä asetta tai uhkaamalla aseella;
- h. rikoksesta on aiheutunut uhrille vakavaa ruumiillista tai henkistä haittaa;
- i. rikoksentekijä on aiemmin tuomittu samanlaisesta rikoksesta.

47 artikla - Toisen osapuolen antamat tuomiot

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet säätääkseen mahdollisuudesta ottaa tuomioita annettaessa huomioon lainvoimaiset tuomiot, jotka toinen osapuoli on antanut tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettävistä teoista.

48 artikla - Pakollisten vaihtoehtoisten ratkaisumenettelyjen tai tuomitsemismenettelyjen kieltö

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet kieltääkseen pakolliset vaihtoehtoiset ratkaisumenettelyt, mukaan lukien välitys- ja sovittelumenettely, kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen osalta.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että jos väkivallantekijän maksettavaksi määrätään sakkoa, otetaan asianmukaisesti huomioon hänen kykynsä täyttää rahalliset velvoitteensa uhria kohtaan.

VI luku – Tutkinta, syytetoimet, prosessioikeus ja suojelutoimet

49 artikla - Yleiset velvoitteet

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen tutkinta ja niitä koskevat oikeudenkäynnit suoritetaan ilman tarpeetonta viivästystä, ottaen samalla huomioon uhrin oikeudet kaikissa rikosoikeudenkäyntien vaiheissa.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettävät teot tutkitaan ja pannaan syytteeseen tehokkaasti, ja näissä toimissa osapuolet noudattavat ihmisoikeuksia koskevia perusperiaatteita ja ottavat huomioon käsityksen sukupuoleen perustuvasta väkivallasta.

50 artikla - Välittömät toimet, ehkäiseminen ja suojele

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen käsittelystä vastaavat lainvalvontaviranomaiset toteuttavat niiden johdosta tarvittavat toimet nopeasti ja asianmukaisesti, suojelemaan uhreja riittävästi ja välittömästi.

2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen käsittelystä vastaavat lainvalvontaviranomaiset ryhtyvät nopeasti ja asianmukaisesti ehkäisemään näitä väkivallan muotoja ja suojelemaan naisia niiltä, myös ennalta ehkäisevien operatiivisten toimien avulla sekä kokoamalla todisteita.

51 artikla - Riskinarviointi ja riskienhallinta

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että kaikki asianomaiset viranomaiset arvioivat väkivaltatilanteiden vakavuuden sekä niihin liittyvän kuolemanvaaran ja väkivallan toistumisen vaaran hallitakseen riskejä ja tarjotakseen tarvittaessa turvallisuutta ja tukea yhteensovitetuin toimin.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että 1 kohdassa tarkoitettussa arvioinnissa otetaan kaikissa tutkinnan ja suojelutoimien toteuttamisen vaiheissa asianmukaisesti huomioon, että tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallantekojen tekijöillä on hallussaan tai käytettävissään ampuma-aseita.

52 artikla - Välittömät lähestymiskiellot

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että toimivaltaisille viranomaisille annetaan valtuudet määrätä välittömän vaaran uhatessa perheväkivallan tekijä poistumaan uhrin tai vaarassa olevan henkilön asunnosta riittävän pitkäksi ajaksi sekä valtuudet kieltää väkivallantekijää menemästä uhrin tai vaarassa olevan henkilön asuntoon tai ottamasta yhteyttä häneen. Tämän artiklan mukaisesti toteutettavissa toimissa asetetaan etusijalle uhrien tai vaarassa olevien henkilöiden turvallisuus.

53 artikla - Lähestymiskiellot tai suojelumääräykset

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että kaikkien tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen uhreilla on käytettävissään asianmukaiset lähestymiskiellot tai suojelumääräykset.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että 1 kohdassa tarkoitetut lähestymiskiellot tai suojelumääräykset
 - ovat käytettävissä välittömään suojeluun aiheuttamatta uhrille kohtuutonta taloudellista tai hallinnollista taakkaa;
 - annetaan määräajaksi tai toistaiseksi, kunnes niitä muutetaan tai ne kumotaan;
 - annetaan tarvittaessa yksipuolisessa menettelyssä siten, että ne tulevat voimaan välittömästi;
 - ovat käytettävissä muista oikeudenkäynneistä riippumatta tai niiden lisäksi;
 - ovat ilmoitettavissa myöhemmissä oikeudenkäynneissä.
3. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että 1 kohdan mukaisesti annettujen lähestymiskiellojen tai suojelumääräysten rikkomisesta voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset ja muut oikeudelliset seuraamukset.

54 artikla- Tutkinta ja todistelu

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että siviili- tai rikosoikeudenkäynnissä uhrin seksuaalista historiaa ja käyttäytymistä koskeva todistelu sallitaan ainoastaan, jos se on asiaan kuuluvaa ja tarpeellista.

55 artikla - Asianosaisen vireille panemat ja viran puolesta vireille pantavat oikeudenkäynnit

1. Osapuolet varmistavat, ettei tämän yleissopimuksen 35, 36, 37, 38 ja 39 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen tekojen tutkinta tai syytteenpano riipu kokonaan uhrin rikosilmoituksesta tai muusta ilmoituksesta, jos rikos on tehty kokonaan tai osittain kyseisen osapuolen alueella, ja että oikeudenkäyntiä voidaan jatkaa, vaikka uhri peruuttaisi lausuntonsa tai ilmoituksensa.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen kansallisessa laissaan säädettyjen edellytysten mukaisesti valtion organisaatioille ja kansalaisjärjestöille sekä perheväkivallan käsittelyn asiantuntijoille mahdollisuuden auttaa ja/tai tukea uhreja heidän pyynnöstään tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen tekojen tutkinnan ja niitä koskevien oikeudenkäyntien aikana.

56 artikla - Suojelutoimet

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet suojellakseen uhrien oikeuksia ja etuja, mukaan lukien heidän erityistarpeensa todistajina, kaikissa tutkinnan ja oikeudenkäyntien vaiheissa, erityisesti
 - a. säätämällä uhrien sekä heidän perheidensä ja todistajiensa suojelusta uhkailulta, koston ja uudelleenuhritumiselta;
 - b. varmistamalla, että uhreille ilmoitetaan väkivallantekijän pakenemisesta tai tilapäisestä tai lopullisesta vapauttamisesta ainakin, jos uhrit ja heidän perheensä saattavat olla vaarassa;
 - c. tiedottamalla uhreille kansallisessa laissa säädettyin edellytyksin heidän oikeuksistaan ja käytettävissään olevista palveluista sekä heidän ilmoituksensa käsittelystä, syytteistä, tutkinnan tai oikeudenkäynnin yleisestä etenemisestä ja heidän roolistaan siinä sekä tapauksensa ratkaisusta;
 - d. sallimalla uhrien kansallisen lain prosessisääntöjen mukaisesti käyttää puhevaltaa, esittää todisteita ja saada näkemyksiään, tarpeitaan ja huolenaiheitaan tuoduksi esiin suoraan tai edustajan välityksellä ja käsiteltyksi;
 - e. tarjoamalla uhreille asianmukaisia tukipalveluja siten, että heidän oikeutensa ja etunsa tuodaan esiin ja otetaan huomioon asianmukaisesti;
 - f. varmistamalla, että voidaan toteuttaa toimia uhrien yksityisyyden ja julkisen kuvan suojelemiseksi;
 - g. varmistamalla, että uhrien ja väkivallantekijöiden joutuminen tekemisiin keskenään tuomioistuimissa ja lainvalvontaviranomaisten tiloissa estetään mahdollisuuksien mukaan;

- h. järjestämällä uhreille riippumattomat ja pätevät tulkit, jos uhrit ovat asianosaisina oikeudenkäynneissä tai toimivat todistajina;
 - i. sallimalla uhrien antaa todistajanlausuntoja kansallisessa laissa säädettyjen sääntöjen mukaisesti oikeussalissa olematta läsnä tai ainakin väitetyn väkivallantekijän olematta läsnä, erityisesti käyttämällä saatavilla olevaa asianmukaista viestintäteknikkaa.
2. Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan lapsiuhria ja lapsitodistajaa suojellaan tarvittaessa erityistoimin, jolloin otetaan huomioon lapsen etu.

57 artikla - Oikeusapu

Osapuolet säätävät uhrien oikeudesta oikeudelliseen avustamiseen ja maksuttomaan oikeusapuun kansallisen lakinsa edellyttämällä tavalla.

58 artikla - Vanhentuminen

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet varmistaakseen, että vanhentumisaika, jota sovelletaan oikeudenkäynnin vireillepanoon tämän yleissopimuksen 36, 37, 38 ja 39 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen tekojen johdosta, jatkuu niin kauan kuin on tarpeen kyseisen rikoksen vakavuuteen nähden, jotta asiaa koskeva oikeudenkäynti voidaan panna tehokkaasti vireille sen jälkeen, kun uhri on tullut täysi-ikäiseksi.

VII luku – Maahanmuutto ja turvapaikanhaku

59 artikla - Kotipaikka-asema

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että uhreille, joiden kotipaikka-asema riippuu kansallisessa laissa tunnustetun puolison tai kumppanin kotipaikka-asemasta, myönnetään hakemuksesta avioliiton tai suhteen purkauduttua ja uhrien olosuhteiden ollessa erityisen vaikeat itsenäinen oleskelulupa riippumatta avioliiton tai suhteen kestosta. Itsenäisen oleskeluluvan myöntämisen ja voimassaolon edellytyksistä säädetään kansallisella lailla.
2. Jotta uhrit voivat hakea itsenäistä oleskelulupaa, osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että uhrit voivat saada keskeytetyksi maastapoistamismenettelyn, joka on käynnistetty sillä perusteella, että heidän kotipaikka-asemansa riippuu kansallisessa laissa tunnustetun puolison tai kumppanin kotipaikka-asemasta.
3. Osapuolet myöntävät uhreille uudistettavia oleskelulupia jommassakummassa tai molemmissa seuraavista tapauksista:
 - a. jos toimivaltainen viranomaiskatsoo, että uhrien henkilökohtainen tilanne edellyttää välttämättä heidän oleskeluaan maassa;
 - b. jos toimivaltainen viranomaiskatsoo, että uhrien yhteistyö toimivaltaisten viranomaisten kanssa tutkinnassa tai rikosoikeudenkäynnissä edellyttää välttämättä heidän oleskeluaan maassa.

4. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että pakkoavioliittojen uhrit, jotka on tuotu toiseen maahan avioliittoa varten ja jotka ovat sen vuoksi menettäneet kotipaikka-asemansa vakituudessa asuinmaassaan, voivat saada kotipaikka-asemansa takaisin.

60 artikla - Sukupuoleen perustuva turvapaikkahakemus

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että sukupuoleen perustuva naisiin kohdistuva väkivalta voidaan tunnustaa vuoden 1951 pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen 1 artiklan A, 2 kohdassa tarkoitetun vainon muodoksi ja vakavaksi haitaksi, joka antaa perusteet täydentävään tai toissijaiseen suojeluun.
2. Osapuolet varmistavat, että kaikki pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen mukaiset perusteet tulkitaan sukupuoli huomioon ottaen ja että jos todetaan, että pelättävä vainoaminen liittyy yhteen tai useampaan näistä perusteista, hakijoille myönnetään pakolaisasema sovellettavien asiaa koskevien asiakirjojen mukaisesti.
3. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet kehittääkseen sukupuolen huomioon ottavia turvapaikanhakijoiden vastaanottomenettelyjä ja tukipalveluja sekä sukupuolikohtaisia ohjeita ja sukupuolen huomioon ottavia turvapaikkamenettelyjä, mukaan lukien pakolaisaseman määrittäminen ja kansainvälisen suojelun hakeminen.

61 artikla - Palauttamiskielto

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet noudattaakseen palauttamiskiellon periaatetta voimassa olevien kansainväliseen oikeuteen perustuvien velvoitteidensa mukaisesti.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, ettei suojelua tarvitsevia naisiin kohdistuvan väkivallan uhreja asemastaan tai kotipaikastaan riippumatta missään olosuhteissa palauteta maahan, jossa heidän henkensä vaarantuisi tai heitä saatettaisiin kiduttaa tai kohdella tai rangaista epäinhimillisesti tai halventavasti.

VIII luku – Kansainvälinen yhteistyö

62 artikla - Yleiset periaatteet

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä keskenään tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti ja soveltaen asiaa koskevia kansainvälisiä ja alueellisia oikeudellisia asiakirjoja, jotka liittyvät yhteistyöhön siviili- ja rikosasioissa, sekä soveltaen yhdenmukaisen tai vastavuoroisen lainsäädännön perusteella sovittavia järjestelyjä ja kansallista lakia mahdollisimman laajasti
 - a. ehkäistäkseen ja torjuakseen kaikkia tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia väkivallan muotoja ja saattaakseen väkivallantekijät syytteeseen;
 - b. suojellakseen ja auttaakseen uhreja;
 - c. tutkiakseen tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettäviä tekoja tai käydäkseen niitä koskevia oikeudenkäyntejä;

- d. pannakseen täytäntöön asiaa koskevia osapuolten oikeusviranomaisten antamia siviili- ja rikostuomioita, mukaan lukien suojelumääräykset.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen tekojen uhrit voivat tehdä rikosilmoituksen tällaisesta rikoksesta asuinvaltionsa toimivaltaisille viranomaisille, vaikka rikos olisi tehty muun osapuolen kuin uhrin asuinvaltion alueella.
3. Jos osapuoli, joka asettaa rikosasioissa annettavan keskinäisen oikeusavun, rikoksen johdosta tapahtuvan luovuttamisen tai tämän yleissopimuksen toisen osapuolen antamien siviili- tai rikostuomioiden täytäntöönpanon edellytykseksi sopimuksen voimassaolon, saa tällaista oikeudellista yhteistyötä koskevan pyynnön osapuolelta, jonka kanssa se ei ole tehnyt sopimusta, pyynnön saanut osapuoli voi katsoa, että tämä yleissopimus toimii oikeusperustana rikosasioissa annettavalle keskinäiselle oikeusavulle, rikoksen johdosta tapahtuvalle luovuttamiselle tai toisen osapuolen antamien siviili- tai rikostuomioiden täytäntöönpanolle tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen tekojen osalta.
4. Osapuolet pyrkivät tarpeen mukaan yhtenäistämään naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisen ja torjunnan kolmansien valtioiden eduksi toteutettavissa kehitysapuohjelmissa, myös tekemällä kolmansien valtioiden kanssa kahdenvälisiä ja monenvälisiä sopimuksia, joiden tarkoituksena on helpottaa uhrien suojelua 18 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

63 artikla - Vaarassa olevia henkilöitä koskevat toimet

Jos osapuolella on käytettävissään olevien tietojen perusteella perusteltua syytä epäillä, että henkilö on välittömässä vaarassa joutua jonkin tämän yleissopimuksen 36, 37, 38 tai 39 artiklassa tarkoitettun väkivallanteon kohteeksi toisen osapuolen alueella, ensin mainitun osapuolen tulee viipymättä toimittaa nämä tiedot toiselle osapuolelle varmistaakseen asianmukaisten suojelutoimien toteuttamisen. Tarvittaessa näihin tietoihin on sisällyttävä yksityiskohdat voimassa olevista vaarassa olevaa henkilöä koskevista suojelumääräyksistä.

64 artikla - Tiedottaminen

1. Osapuoli, jolle pyyntö esitetään, ilmoittaa viipymättä pyynnön esittäneelle osapuolelle tämän luvun mukaisesti toteutettujen toimien lopputuloksen. Osapuoli, jolle pyyntö esitetään, ilmoittaa myös viipymättä pyynnön esittäneelle osapuolelle seikoista, jotka estävät pyydetyn toimen toteuttamisen tai voivat merkittävästi viivyttää sitä.
2. Osapuoli voi kansallisen lakinsa sallimissa rajoissa ilman pyyntöäkin toimittaa toiselle osapuolelle omassa tutkinnassaan saatuja tietoja, jos se katsoo, että tällaisten tietojen antaminen voi auttaa tiedot saavaa osapuolta ehkäisemään tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjä tekoja tai panemaan vireille tai suorittamaan tällaisia rikoksia koskevaa tutkintaa tai oikeudenkäyntiä tai että se voi johtaa kyseisen osapuolen pyytämään yhteistyötä tämän luvun mukaisesti.
3. Osapuoli, joka saa tietoja 2 kohdan mukaisesti, toimittaa nämä tiedot toimivaltaisille viranomaisilleen, jotta oikeudenkäynti voidaan panna vireille, jos se katsotaan tarpeelliseksi, tai jotta nämä tiedot voidaan ottaa huomioon asiaa koskevissa siviili- ja rikosoikeudenkäynneissä.

65 artikla - Tietosuoja

Henkilötiedot tallennetaan ja niitä käytetään noudattaen niitä velvoitteita, joihin osapuolet ovat sitoutuneet yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyssä yleissopimuksessa (ETS 108).

IX luku – Seurantajärjestelmä

66 artikla - Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmä

1. Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmä (jäljempänä "Grevio") seuraa, miten osapuolet panevat täytäntöön tätä yleissopimusta.
2. Greviossa on vähintään 10 ja enintään 15 jäsentä, joiden valinnassa otetaan huomioon tasapainoinen sukupuolijakauma ja maantieteellinen jakauma sekä monialainen asiantuntemus. Grevion jäsenet valitsee osapuolten komitea ehdokkaista, jotka osapuolet ovat nimenneet kansalaistensa joukosta neljän vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uudistaa kerran.
3. Ensimmäiset 10 jäsentä valitaan vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta. Viisi lisäjäsentä valitaan sen jälkeen, kun kahdeskymmenesviides osapuoli on ratifioinut yleissopimuksen tai liittynyt siihen.
4. Grevion jäsenten valinta perustuu seuraaviin periaatteisiin:
 - a. jäsenet valitaan avoimella menettelyllä sellaisten nuhteettomien henkilöiden joukosta, joilla on tunnustettu pätevyys ihmisoikeuksien, sukupuolten tasa-arvon, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan tai uhrien auttamisen ja suojelun alalla tai joilla on tunnustettua ammattikokemusta tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista;
 - b. jäsenenä ei saa olla kahta saman valtion kansalaista;
 - c. jäsenten olisi edustettava merkittävimpiä oikeusjärjestelmiä;
 - d. jäsenten olisi edustettava merkittäviä toimijoita ja virastoja, jotka käsittelevät naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa;
 - e. jäsenet toimivat henkilökohtaisessa ominaisuudessaan sekä riippumattomina ja puolueettomina suorittaessaan tehtäviään ja ovat käytettävissä tehtäviensä suorittamiseen tehokkaasti.
5. Grevion jäsenten valintamenettelystä päättää Euroopan neuvoston ministerikomitea kuuden kuukauden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta, kuultuaan osapuolia ja saatuaan niiden yksimielisen suostumuksen.
6. Grevio vahvistaa työjärjestyksensä itse.
7. Grevion jäsenet ja 68 artiklan 9 ja 14 kohdan mukaisesti maavierailuja tekevien valtuuskuntien muut jäsenet nauttivat tämän yleissopimuksen liitteessä määrättyjä erioikeuksia ja vapauksia.

67 artikla - Osapuolten komitea

1. Osapuolten komiteassa on yleissopimuksen osapuolten edustajat.
2. Osapuolten komitean kutsuu koolle Euroopan neuvoston pääsihteeri. Komitean ensimmäinen kokous pidetään vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta Grevion jäsenten valitsemiseksi. Sen jälkeen komitea kokoontuu, kun kolmasosa osapuolista, osapuolten komitean puheenjohtaja tai pääsihteeri sitä pyytää.
3. Osapuolten komitea vahvistaa työjärjestyksensä itse.

1 artikla - Menettely

1. Osapuolet toimittavat Euroopan neuvoston pääsihteerille Grevion käsiteltäväksi Grevion laatimaan kyselyyn perustuvan kertomuksen niistä lainsäädäntö- ja muista toimista, jotka ne ovat toteuttaneet tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöön panemiseksi.
2. Grevio käsittelee 1 kohdan mukaisesti annetun kertomuksen kyseisen osapuolen edustajien kanssa.
3. Tämän jälkeiset arviointimenettelyt jaetaan kierroksiin, joiden keston Grevio määrää. Kunkin kierroksen alussa Grevio valitsee ne yksittäiset määräykset, joita arviointimenettely koskee, ja lähettää niitä koskevan kyselyn.
4. Grevio määrää asianmukaiset keinot tämän seurantamenettelyn toteuttamiseksi. Se voi erityisesti hyväksyä kullakin arviointikierroksella käytettäväksi kyselyn, jonka perusteella arvioidaan, miten osapuolet ovat panneet yleissopimusta täytäntöön. Kysely osoitetaan kaikille osapuolille. Osapuolet vastaavat kyselyyn sekä Grevion muihin tietopyyntöihin.
5. Grevio voi saada tietoja yleissopimuksen täytäntöönpanosta kansalaisjärjestöiltä ja kansalaisyhteiskunnalta sekä ihmisoikeuksien suojelemiseksi toimivilta kansallisilta elimiltä.
6. Grevio ottaa asianmukaisesti huomioon olemassa olevat tiedot, jotka ovat saatavissa muista tämän yleissopimuksen soveltamisalalla toimivista alueellisista ja kansainvälisistä järjestelmistä ja elimistä.
7. Hyväksyessään kullakin arviointikierroksella käytettävän kyselyn Grevio ottaa asianmukaisesti huomioon sellaisen tietojen kokoamisen ja tutkimuksen, jota osapuolet jo harjoittavat tämän yleissopimuksen 11 artiklan mukaisesti.
8. Grevio voi saada tietoja yleissopimuksen täytäntöönpanosta Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetulta, parlamentaariselta yleiskokoukselta ja asianomaisilta Euroopan neuvoston erityiselimiltä sekä muiden kansainvälisten asiakirjojen mukaisesti perustetuilta elimiltä. Näille elimille esitetyt valitukset ja niitä koskevat ratkaisut saatetaan Grevion saataville.
9. Grevio voi toissijaisesti järjestää yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa ja riippumattomien kansallisten asiantuntijoiden avulla maavierailuja, jos sen saamat tiedot ovat riittämättömiä, tai 14 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Näiden vierailujen aikana Greviota voivat avustaa erityisalojen asiantuntijat.
10. Grevio luonnostelee kertomuksen, joka sisältää sen analyysin arvioinnin perustana olevien määräysten täytäntöönpanosta sekä sen ehdotukset siitä, miten kyseinen osapuoli voi käsitellä

havaitut ongelmat. Kertomusluonnos toimitetaan arvioitavalle osapuolelle huomautuksia varten. Grevio ottaa osapuolen huomautukset huomioon antaessaan kertomuksen.

11. Kaikkien saatujen tietojen ja osapuolten huomautusten perusteella Grevio antaa kertomuksensa ja päätelmänsä niistä toimista, jotka kyseinen osapuoli on toteuttanut tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöön panemiseksi. Tämä kertomus ja päätelmät lähetetään kyseiselle osapuolelle ja osapuolten komitealle. Kun Grevio antaa kertomuksen ja päätelmät, ne julkistetaan yhdessä kyseisen osapuolen mahdollisten huomautusten kanssa.
12. Vaikuttamatta 1–8 kohdan mukaiseen menettelyyn osapuolten komitea voi Grevion kertomuksen ja päätelmien perusteella antaa kyseiselle osapuolelle osoitettuja suosituksia, (a) jotka koskevat Grevion päätelmien täytäntöön panemiseksi toteutettavia toimia, jolloin määrätään tarvittaessa päivä, johon mennessä on annettava tiedot päätelmien täytäntöönpanosta, ja (b) joilla pyritään edistämään yhteistyötä kyseisen osapuolen kanssa tämän yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi asianmukaisella tavalla.
13. Jos Grevio saa luotettavia tietoja, joiden mukaan jokin ongelmatilanne edellyttää välitöntä huomiota yleissopimuksen vakavan rikkomisen estämiseksi tai rikkomisen laajuuden tai määrän rajoittamiseksi, se voi pyytää erityisen kertomuksen antamista kiireellisesti niistä toimista, jotka on toteutettu tietynlaisen vakavan, laajamittaisen tai jatkuvan naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi.
14. Ottaen huomioon kyseisen osapuolen antamat tiedot sekä muut käytettävissään olevat luotettavat tiedot Grevio voi nimetä yhden tai useamman jäsenensä suorittamaan tutkinnan ja antamaan kiireellisesti kertomuksen Greviolle. Tarvittaessa ja kyseisen osapuolen suostumuksella tutkintaan voi sisältyä käynti osapuolen alueella.
15. Tarkasteltuaan 14 kohdassa tarkoitetun tutkinnan tuloksia Grevio lähettää tulokset kyseiselle osapuolelle sekä tarvittaessa osapuolten komitealle ja Euroopan neuvoston ministerikomitealle yhdessä mahdollisten huomautusten ja suositusten kanssa.

69 artikla - Yleiset suositukset

GREVIO voi tarvittaessa antaa yleisiä suosituksia tämän yleissopimuksen täytäntöönpanosta.

70 artikla - Kansanedustuslaitosten osallistuminen seurantaan

1. Kansallisia kansanedustuslaitoksia kehoitetaan osallistumaan tämän yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi toteutettavien toimien seurantaan.
2. Osapuolet toimittavat Grevion kertomukset kansallisille kansanedustuslaitoksilleen.
3. Euroopan neuvoston parlamentaarista yleiskokousta kehoitetaan arvioimaan säännöllisesti tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa.

X luku – Suhde muihin kansainvälisiin asiakirjoihin

71 artikla - Suhde muihin kansainvälisiin asiakirjoihin

1. Tämä yleissopimus ei vaikuta muista sellaisista kansainvälisistä asiakirjoista johtuviin velvoitteisiin, joiden osapuolina yleissopimuksen osapuolet ovat tai tulevat olemaan ja jotka sisältävät määräyksiä yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista.
2. Tämän yleissopimuksen osapuolet voivat tehdä toistensa kanssa kahden- tai monenvälisiä sopimuksia yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista täydentääkseen tai tehostaakseen yleissopimuksen määräyksiä tai helpottaakseen sen periaatteiden soveltamista.

XI luku – Yleissopimuksen muuttaminen

72 artikla - Muutokset

1. Osapuolen ehdotus tämän yleissopimuksen muuttamisesta toimitetaan Euroopan neuvoston pääsihteerille, joka välittää sen Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, yleissopimuksen allekirjoittajille, osapuolille, Euroopan unionille, valtioille, jotka on kutsuttu allekirjoittamaan tämä yleissopimus 75 artiklan määräysten mukaisesti, ja valtioille, jotka on kutsuttu liittymään tähän yleissopimukseen 76 artiklan määräysten mukaisesti.
2. Euroopan neuvoston ministerikomitea käsittelee muutosehdotuksen ja voi kuultuaan niitä tämän yleissopimuksen osapuolia, jotka eivät ole Euroopan neuvoston jäseniä, hyväksyä muutoksen Euroopan neuvoston perussäännön 20 artiklan d kappaleen mukaisella enemmistöllä.
3. Ministerikomitean 2 kohdan mukaisesti hyväksymän muutoksen teksti toimitetaan osapuolille hyväksyttäväksi.
4. Tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksytty muutos tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuukausi päivästä, jona kaikki osapuolet ovat ilmoittaneet pääsihteerille hyväksymisestään.

XII luku – Loppumääräykset

73 artikla - Yleissopimuksen vaikutukset

Tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta sellaisiin kansallisen lain ja sitovien kansainvälisten asiakirjojen määräyksiin, jotka ovat voimassa tai voivat tulla voimaan ja joiden mukaan henkilöille myönnetään tai myönnettäisiin parempia oikeuksia ehkäistäessä ja torjuttaessa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa.

74 artikla - Riitojen ratkaiseminen

1. Tämän yleissopimuksen määräysten soveltamista tai tulkintaa koskevan riidan osapuolet pyrkivät ensin ratkaisemaan riidan neuvottelemalla, sovittelemalla, välimiesmenettelyllä tai muilla keskenään sopimilla rauhanomaisen ratkaisun keinoilla.
2. Euroopan neuvoston ministerikomitea voi ottaa käyttöön sovittelumenettelyt, jotka ovat riidan osapuolten käytettävissä, jos ne siihen suostuvat.

75 artikla - Allekirjoittaminen ja voimaantulo

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, niille Euroopan neuvoston ulkopuolisille valtioille, jotka ovat osallistuneet yleissopimuksen valmisteluun, ja Euroopan unionille.
2. Tämä yleissopimus voidaan ratifioida tai hyväksyä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.
3. Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona kymmenen allekirjoittajaa, joista vähintään kahdeksan on Euroopan neuvoston jäsenvaltioita, on ilmaissut suostumuksensa tulla yleissopimuksen sitomiksi 2 kohdan määräysten mukaisesti.
4. Jos 1 kohdassa tarkoitettu valtio tai Euroopan unioni ilmaisee myöhemmin suostumuksensa tulla yleissopimuksen sitomaksi, yleissopimus tulee sen osalta voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta sen ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamispäivästä.

76 artikla - Liittyminen yleissopimukseen

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan Euroopan neuvoston ministerikomitea voi yleissopimuksen osapuolia kuultuaan ja niiden yksimielisen suostumuksen saatuaan kutsua minkä tahansa Euroopan neuvoston ulkopuolisen valtion, joka ei ole osallistunut yleissopimuksen valmisteluun, liittymään yleissopimukseen Euroopan neuvoston perussäännön 20 artiklan d kappaleen mukaisella enemmistöpäätöksellä ja ministerikomiteassa istumaan oikeutettujen sopimusvaltioiden edustajien yksimielisellä äänestyksellä.
2. Yleissopimukseen liittyvän valtion osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona se on tallettanut liittymiskirjansa Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

77 artikla - Alueellinen soveltaminen

1. Valtio tai Euroopan unioni voi tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettaessaan määritellä alueen tai alueet, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.
2. Osapuoli voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla selityksellä ulottaa tämän yleissopimuksen soveltamisen koskemaan muuta aluetta, joka on määritelty selityksessä ja jonka kansainvälisistä suhteista se vastaa tai jonka puolesta sillä on toimivalta tehdä sitoumuksia. Tällaisen alueen osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on ottanut selityksen vastaan.
3. Edellä olevien kahden kohdan mukaisesti annettu selitys voidaan siinä mainitun alueen osalta peruuttaa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on ottanut ilmoituksen vastaan.

78 artikla - Varaumat

1. Tämän yleissopimuksen määräyksiin ei saa tehdä varauksia, lukuun ottamatta 2 ja 3 kohdassa mainittuja poikkeuksia.
2. Valtio tai Euroopan unioni voi tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettaessaan ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla selityksellä, että se varaa itselleen oikeuden olla soveltamatta tai soveltaa ainoastaan erityistapauksissa tai -olosuhteissa seuraavia määräyksiä:
 - 30 artiklan 2 kohta;
 - 44 artiklan 1 kohdan e alakohta sekä 3 ja 4 kohta;
 - 55 artiklan 1 kohta siltä osin kuin se koskee 35 artiklaa vähäisten rikosten osalta;
 - 58 artiklan 1 kohta siltä osin kuin se koskee 37, 38 ja 39 artiklaa;
 - 59 artikla.
3. Valtio tai Euroopan unioni voi tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettaessaan ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla selityksellä, että se varaa itselleen oikeuden säätää, että 33 ja 34 artiklassa tarkoitetuista menettelyistä määrätään rikosoikeudellisten seuraamusten sijasta muita seuraamuksia.
4. Osapuoli voi poistaa varauksen kokonaan tai osittain Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla selityksellä. Tämä selitys tulee voimaan päivänä, jona pääsihteerin ottaa sen vastaan.

79 artikla - Varauksien voimassaolo ja tarkistaminen

1. Edellä 78 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen varauksien voimassaolo päättyy viisi vuotta tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä. Nämä varaukset voidaan kuitenkin uudistaa samanpituisiksi ajaksi.
2. Kahdeksantoista kuukautta ennen varauksen voimassaolon päättymistä Euroopan neuvoston pääsihteerin ilmoittaa voimassaolon päättymisestä kyseiselle osapuolelle. Viimeistään kolme kuukautta ennen voimassaolon päättymistä osapuoli ilmoittaa pääsihteerille pitävänsä varauksen voimassa, muuttavansa sitä tai peruuttavansa sen. Jos kyseinen osapuoli on tehnyt tällaista ilmoitusta, pääsihteerin ilmoittaa osapuolelle, että sen varauksen voimassaoloa katsotaan jatkuvan ilman eri toimia kuudella kuukaudella. Jos kyseinen osapuoli tämän määräajan kuluessa ilmoittaa aikomuksestaan pitää varauksensa voimassa tai muuttaa sitä, varaus lakkaa olemasta voimassa.
3. Jos osapuoli tekee varauksen 78 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti, se antaa Greviolle ennen varauksen uudistamista tai pyydettyään selvityksen varauksen jatkamisen perusteista.

80 artikla - Irtisanominen

1. Osapuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän yleissopimuksen ilmoittamalla asiasta Euroopan neuvoston pääsihteerille.

2. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on ottanut ilmoituksen vastaan.

81 artikla - Ilmoitukset

Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, sellaisille Euroopan neuvoston ulkopuolisille valtioille, jotka ovat osallistuneet yleissopimuksen valmisteluun, allekirjoittajille, osapuolille, Euroopan unionille ja yleissopimukseen liittymään kutsutuille valtioille seuraavista:

- a. allekirjoittamiset;
- b. ratifioimis-, hyväksymis- ja liittymiskirjojen tallettamiset;
- c. 75 ja 76 artiklan mukaiset yleissopimuksen voimaantulopäivät;
- d. 72 artiklan mukaisesti hyväksytyt muutokset ja tällaisten muutosten voimaantulopäivät;
- e. 78 artiklan mukaisesti tehdyt varaumat ja niiden peruuttamiset;
- f. 80 artiklan mukaiset irtisanomiset;
- g. muut tähän yleissopimukseen liittyvät toimet, ilmoitukset ja tiedoksiannot.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Istanbulissa 11.päivänä toukokuuta yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset yleissopimuksesta kullekin Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle, Euroopan neuvoston ulkopuolisille valtioille, jotka ovat osallistuneet yleissopimuksen valmisteluun, Euroopan unionille sekä valtioille, jotka on kutsuttu liittymään tähän yleissopimukseen.

Liite – Erioikeudet ja vapaudet (66 artikla)

1. Tätä liitettä sovelletaan yleissopimuksen 66 artiklassa mainittuihin Grevion jäseniin sekä maavierailuja tekevien valtuuskuntien muihin jäseniin. Tässä liitteessä ilmaus "maavierailuja tekevien valtuuskuntien muut jäsenet" sisältää yleissopimuksen 68 artiklan 9 kohdassa mainitut riippumattomat kansalliset asiantuntijat ja erityisalojen asiantuntijat, Euroopan neuvoston henkilöstön jäsenet sekä Euroopan neuvoston käyttämät tulkit, jotka ovat Grevion mukana sen maavierailuilla.
2. Maavierailujen valmisteluun ja toteuttamiseen sekä niiden seurantaan liittyviä tehtäviään suorittaessaan ja näiden tehtävien yhteydessä matkustaessaan Grevion jäsenet ja maavierailuja tekevien valtuuskuntien muut jäsenet nauttivat seuraavia erioikeuksia ja vapauksia:
 - a. vapautus pidättämisestä tai vangitsemisesta ja henkilökohtaisen irtaimiston takavarikoinnista sekä vapautus kaikesta lainkäytöstä tehtäviään suorittaessaan tekemiensä tekojen osalta, mukaan lukien suullisesti ja kirjallisesti annetut lausunnot;
 - b. vapautus liikkumisvapauttaan koskevista rajoituksista heidän poistuessaan asuinmaastaan ja palatessaan sinne, saapuessaan maahan, jossa he suorittavat tehtäviään, ja poistuessaan sieltä sekä vapautus ulkomaalaisten rekisteröinnistä maassa, jossa he vierailevat tai jonka kautta he kulkevat suorittaessaan tehtäviään.
3. Grevion jäsenten ja maavierailuja tekevien valtuuskuntien muiden jäsenten matkoilla, jotka liittyvät heidän tehtäviensä suorittamiseen, heille myönnetään tulli- ja valuuttavalvonnassa samat helpotukset kuin määräaikaista virkatehtävää suorittaville vieraiden valtioiden hallitusten edustajille.
4. Asiakirjat, jotka liittyvät Grevion jäsenten ja maavierailuja tekevien valtuuskuntien muiden jäsenten suorittamaan yleissopimuksen täytäntöönpanon arviointiin, ovat loukkaamattomia Grevion toimintaa koskevilta osin. Grevion virallista kirjeenvaihtoa tai Grevion jäsenten ja maavierailuja tekevien valtuuskuntien muiden jäsenten virallista viestintää ei saa estää tai rajoittaa.
5. Jotta Grevion jäsenille ja maavierailuja tekevien valtuuskuntien muille jäsenille turvattaisiin täydellinen sananvapaus ja täydellinen riippumattomuus heidän suorittaessaan tehtäviään, heille myönnetään edelleen vapautus lainkäytöstä tehtäviään suorittaessaan suullisesti ja kirjallisesti antamiensa lausuntojen tai tekemiensä tekojen osalta senkin jälkeen, kun he eivät enää suorita kyseisiä tehtäviä.
6. Erioikeudet ja vapaudet myönnetään tämän liitteen 1 kohdassa mainituille henkilöille sen takaamiseksi, että he voivat suorittaa tehtäviään riippumattomasti Grevion edun mukaisesti, eikä heidän henkilökohtaisen etunsa vuoksi. Tämän liitteen 1 kohdassa mainittujen henkilöiden vapauksista luopuu Euroopan neuvoston pääsihteeri tapauksissa, joissa hänen näkemyksensä mukaan vapaus estäisi oikeuden toteutumista, ja joissa vapaudesta voidaan luopua rajoittamatta Grevion etuja.